

VECHI AȘEZĂRI OMENEȘTI ÎN ZONA MĂRĂȘEȘTI

Aurora-Emilia Apostu

În apropiere de confluența Șușiței cu Siretul, pe porțiunea de drum național ce leagă orașul Focșani de Bacău sau Bârlad, se află localitatea Mărășești, oraș cu adâncă și puternică istorie a neamului, simbolul vitejiei ostașilor români. Așezarea străveche, de mare însemnătate, este formată din orașul propriu-zis Mărășești și localitățile Tișița, Siretu, Modruzeni, Pădureni, Haret și Călimănești. Descoperirile și cercetările arheologice de pe terasa Siretului, pe care se află localitatea Mărășești atestă și aici, ca și în celelalte localități (descrise în volumele anterioare de pe Valea Șușiței) o viață străveche și necontenită de-a lungul timpului.

Amplasat pe terasa Siretului, Mărășești, al treilea oraș ca mărime al județului (după Focșani și Adjud) punct important și nod de cale ferată, prezintă de asemeni foarte multe dovezi de viață anterioare datării și atestării documentare.

Chiar din Mărășești provine un ciocan din piatră cu gaură de înmănușare – aparținând Epocii bronzului, fiind cea mai veche descoperire din localitate¹ Piesa donată este în depozitul muzeului.

De la Doaga (parte integrantă a orașului Mărășești) provin, în urma unor cercetări de suprafață, fragmente ceramice aparținând eneoliticului (Cucuteni) și obiecte de uz casnic aparținând bronzului,

¹ toporul - ciocan este înregistrat în registrul de inventar al muzeului. Piesa trecută ca fiind descoperită la Mărășești, provine probabil în urma unor descoperiri întâmplătoare de la Pădureni sau Doaga și a fost donată muzeului.

pastrate în Muzeul Vrancei. Produsele artistice din aria Culturii Cucuteni, (foarte variate), descoperite la Doaga (cariera de piatră) sunt apreciate drept expresie a celui mai rafinat gust artistic neolitic.² Rezultă că avem de-a face cu o populație cu îndelungate viețuiri pe aceste locuri, îndeletnicindu-se cu ocupațiile specifice zonei străbătută de Șușița (vânătoare, pescuit etc.) folosind topoare de luptă perforate, unelte și arme³ (asemănătoare celor de la Soveja).

Descoperirile de la Mărășești, cele de pe Valea Putnei, sau cele de pe Valea Siretului, din raza orașului Mărășești – Pădureni și Haret, reliefează pe lângă o ceramică de frumoasă execuție și numeroase alte materiale ilustrând cunoașterea și practicarea metalurgiei bronzului precum și interesante repere ale vieții spirituale locale.⁴

În satul Călimănești (oraș Mărășești) punctul „*La Budăile cele multe*”, s-au descoperit în anul 1957, fragmente de ceramică ce datează din Epoca bronzului și Epoca migrației (sec. IV d.Cr.).⁵ Aici, pe cuprinsul unei suprafețe întinse de teren, s-a descoperit așezarea de Epoca bronzului, cu fragmente ceramice întregibile, aparținând Culturii Monteoru, cât și fragmente ceramice aparținând dacilor (sec. II - III d.Cr.). În acest punct „*La Budăile cele multe*”, cercetarea a mai fost făcută și de colectivul șantierului arheologic Poiana, în anul 1950. Rezultatele descoperirilor au fost publicate.⁶ Un al doilea punct cercetat

² I.M. Pușcă, **Valea Șușiței**, Editura Sport-Turism, București, 1987, p.25

³ *Ibidem*, p.25

⁴ *Ibidem*, p.26

⁵ din caietul personal de teren (șantiere, sondaje, cercetări de suprafață) al prof. Gh. Constantinescu. Cercetarea a fost făcută de acesta, împreună cu Anton Nițu. A fost continuată de N. Zaharia și apoi de Victor Bobi, în anul 1973.

⁶ N. Zaharia, Mircea Petrescu-Dâmbovița, Emilia Zaharia, **Așezări din Moldova de la paleolitic până în secolul al XVIII-lea**, Editura Academiei RSR, București, 1970, p.371; I. Nestor, **Cultura ceramicii liniare în Moldova**, în **Studii și Cercetări de Istorie Veche** (în continuare se va cita: SCIV), nr. 2, anul II, 1951, p. 21. În urma publicării, verificarea în teren a fost făcută și de Anton Nițu și N. Zaharia, în anul 1957.

anterior este descoperit de colectivul șantierului Poiana, în punctul „*Vatra Satului*” – semnalare făcută și de Gh. Constantinescu.⁷ În punctul „*Pe muchie*”, situat între șoseaua națională Mărășești - Adjud și satul Călimănești, au fost găsite fragmente ceramice de culoare cenușie, lucrate la roată, ce indică descoperirea pe acest promontoriu, a unei așezări de tip Sântana de Mureș (sec. IV d.Cr.)⁸

După cum o reflectă descoperirile de la Mărășești - Călimănești, așezările carpilor s-au dezvoltat bucurându-se de bogatele resurse oferite de natura generoasă a acestor locuri și de protecția oferită de Valea Șușiței. Descoperirile efectuate au identificat urmele unui puternic sat în zonă. Ceramica, databilă în veacul al IV-lea și lucrată la roată de meșteri pricepuți, era arsă oxidant sau reducător, vasele căpătând o culoare roșiatică sau cenușie. Pasta este îngrijită, iar vasele în ansamblul lor nu pot aparține unei populații nomade ce puneă prea puțin accent pe calitatea acestor produse, fiind rezultatele unei populații cu îndelungi activități pe acest teritoriu.

În dreptul kilometrului 209, în dreapta șoselei naționale Focșani - Adjud, în spațiul dintre șosea și marginea terasei, au fost descoperite în anul 1957, cu ocazia desfundării terenului, fragmente ceramice și oase calcinate. Cu această ocazie s-au efectuat săpături de salvare de către Muzeul Vrancei și Institutul de Arheologie – Iași, identificându-se atunci trei cimitire de înhumatie de epoci diferite: 10 morminte de Epoca bronzului, 14 morminte din Prima epocă a fierului și 77 de morminte aparținând secolului III d.Cr. (carpilor). Așezarea carpică s-a descoperit la sud de necropolă. Între anii 1958 - 1959 au mai fost identificate unele bordeie și gropi de provizii.⁹ Fragmentele ceramice

⁷ Colectivul de cercetări arheologice al Academiei RPR, *Șantierul Poiana*, în S.C.I.V., nr. III, 1952, Editura Academiei RPR, p.217; caiet personal de teren al prof. Gh. Constantinescu

⁸ Victor Bobi, *Cercetările arheologice efectuate între anii 1926-1986*, în *Studii și comunicări*, vol. VIII - X, Focșani, 1991, p.91 - 100

⁹ *Ibidem*, p.102; Gh. Bichir, *Noi contribuții la cunoașterea culturii materiale a*

de vase descoperite în așezare sunt de culoare cenușie sau roșie, lucrate la roată, din care, în urma restaurării-conservării, au rezultat peste 30 de vase-ceramică de tipul cănilor, castroanelor și cele mai multe, de tipul urnelor funerare. Sunt inventariate și apar în depozitul muzeului. Au mai rezultat și foarte multe obiecte de podoabă și vestimentație. Piese arheologice provin de pe o suprafață de peste 4 ha, în care au fost săpate aproximativ 90 de casete dreptunghiulare, cu dimensiunile între 3x4 și 5x6 m. S-au mai descoperit, în această suprafață de 4 ha, diferite fragmente ceramice tipice civilizației Monteoru, ca cele descoperite la Haret și Mărășești precum și oase calcinate din morminte din Prima epocă a fierului (Hallstatt) conținând și unele fragmente de vase foarte rău conservate.¹⁰ Cercetările ulterioare de la Pădureni au fost efectuate de Gh. Constantinescu și Victor Bobi. Au fost efectuate săpături de salvare, fiind identificate cele trei cimitire de înhumatie datând din perioade diferite, cu 10 morminte din Epoca bronzului, din Prima epocă a fierului, 14 morminte și din secolul III d.Cr. cele 77 de morminte.¹¹

Vestigiiile din Prima epocă a fierului și cele aparținând dacilor liberi (carpilor) ocupă terasa superioară a Siretului dintre Călimănești și Modruzeni.

Cu ocazia descoperirii necropolei de la Pădureni - Vrancea s-a putut constata existența unei stratificări sociale în cadrul societății carpice. Au fost date unele procentaje în ceea ce privește populația foarte înstărită (conducătorii comunității), cea înstărită, pentru oameni cu posibilități de trai mai modeste și cel mai mare procentaj pentru populația săracă, ce reprezenta aproape jumătate din numărul total al locuitorilor.¹²

Forma de organizare era obștea teritorială. Alte dovezi materiale

carpilor, în S.C.I.V., nr. 4, tomul I 6, 1965, p.676 (aici este dată și așezarea de la Călimănești)

¹⁰ Sebastian Morintz, Gh. Bichir, **Săpăturile de la Pădureni**, în **Materiale și Cercetări Arheologice** (în continuare se va cita: M.C.A.), vol. VI, 1959, p.487

atestă faptul că puternica uniune de triburi carpice a avut neîntrerupte legături cu imperiul și cu populația daco-romană, dovedită prin obiectele de import roman cât și prin îmbinarea unor elemente culturale romane cu cele locale (unelte, ceramică, podoabe, etc.) descoperite în așezările și necropolele carpice de la Pădureni, Vârteșcoiu, Țifești etc.¹³ Tipurile de obiecte descoperite sunt în general, de podoabă, cum ar fi: perle, mărgel, inele și brățări din argint și bronz, fibule, cataram, cuțite, ace, cercei din argint în formă de butoiaș, pandantive – coșuleț și altele. Sunt în depozitul muzeului. Pe un fragment de vas ceramic, datând din sec. III d.Cr., decorul prezintă (redă) struguri stilizați, de unde rezultă și vechimea cultivării viței de vie.¹⁴

Materialul carpic de la Pădureni este asemănător cu cel descoperit în stațiunile de la Bacău, Poenești - Vaslui, Vârteșcoiu și Țifești - Vrancea (Victor Bobi semnalează descoperirile și în ziarul „*Milcov*” al anului 1971). Descoperirile de la Pădureni au fost prezentate de Gh. Constantinescu și în ziarul „*Milcovul*” din anul 1957, decembrie, ziua 14 și în cel din data de 7 ianuarie 1971, în care vorbește de Secția de arheologie a Muzeului de Istorie din Focșani, incluzând descoperirile de la Pădureni.

Într-un alt număr din ziarul „*Milcovul*”, este consemnat faptul că cercetările efectuate de Gh. Constantinescu au dus la prezentarea unor noi argumente în sprijinul afirmațiilor referitoare la puternicele tradiții daco-romane. Cultura Carpilor este cunoscută mai ales prin cimitirele de tip Vârteșcoiu, Pădureni, Țifești etc. Descoperirile de la Pădureni au mai fost semnalate și în ziarul „*Milcovul*”, anul V, nr. 482, din data de 21 octombrie 1961. În general, odată cu efectuarea cercetărilor de teren, o parte a rezultatelor era dată spre cunoștință

¹¹ Gh. Bichir, *op.cit.*, p.676; Victor Bobi, *op.cit.*, p.102

¹² *Ibidem*, p.109

¹³ *Ibidem*, p.109; caietul de teren al prof. Gh. Constantinescu, predat mie, în anul 1995

¹⁴ I.M. Pușcă, *op.cit.*, p.110

imediat, prin mass-media vremii. Rezultatele cercetărilor în principal, sunt publicate, în amănunțime în revistele de specialitate ale muzeului (Studii și comunicări) sau în revistele de specialitate ale altor muzee (Carpica, Mousaios, Danubius, etc.) cât și revistele naționale (Revista muzeelor, MCA, SCIVA, Arheologia Moldovei etc.).

Investigarea arheologică a început în anul 1955 și s-a încheiat în anul 1957. Cercetările arheologice în zona Mărașești au urmărit și zona dintre Bizighești și Tișița, pe promontoriul din apropierea șoselei, în localitatea Pătrășcani etc. Localitatea Pădureni este sit arheologic de pe Lista Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Arheologice. Este așezare și necropolă.

Investigația de la Mărașești a identificat, după cum s-a văzut, urmele unui sat puternic. Vatra satului a fost strămutată de mai multe ori (datorită inundațiilor, năvălirilor, unor calamități naturale etc.) până în secolul al XVII-lea, unde găsim vatra așezată la Vadul Siretului, în drumul Tecuciului, acolo unde este și în prezent.

În jurul anului 1900, a fost descoperit un tezaur de 800 de monede din aur emise de regii macedoneni Filip al II-lea, Alexandru cel Mare și Lysimach (sec. IV - III d.Cr.), descoperire ce relevă strânsele legături dintre lumea geto-dacă de pe aceste meleaguri și cea greco-elenistică din sudul continentului.¹⁵ Este unul dintre cele patru tezaure monetare descoperite pe teritoriul Vrancei între cele de la Dumbrăveni, Răcoasa și Voloșcani. Cel mai vechi document intern moldovenesc ce dă și cea dintâi mențiune scrisă privind existența localității Mărașești este **hrisovul din 30 martie 1392**.¹⁶ La Mărașești, așezarea trebuie să fi făcut parte din rândul satelor mari. În momentul primei mențiuni, Roman I voievod „*domn a toată Țara Moldovei, de la munte până la mare*”, întărea lui Ioanăș Viteazul, printre alte danii și satul Mărașești.

¹⁵ C. Preda, **Moneda antică în România**, Editura Meridiane, București, 1969, p.18; Victor Bobi, *op.cit.*, p.102

¹⁶ I.M.Pușcă, *op.cit.*, p.110; G.I. Lahovari, **Marele dicționar geografic al României**, vol. IV, fascicola a III-a, București, 1901, p.545 - 546

Și de această dată documentul nu consemnează momentul de început al localității.

Rezumatul asupra vechilor așezări omenești din zona orașului Mărășești este în măsură să prezinte situația descoperirilor arheologice din zona de confluență cuprinsă între Valea Sușiței și Valea Siretului, descoperiri din cele mai vechi timpuri (din eneolitic – Cultura Cucuteni) și până în prezent. Acestea completează aria descoperirilor de pe Valea Sușiței, începând cu Adjud, Mărășești, Panciu etc. rămânând descoperirile din zona orașului Focșani pentru studiul următor.